

Mehmet Emin Birinci

1933'te Rize-Pazar Hisarlı köyünde dünyaya geldi. Ankara ve İstanbul'da Risale-i Nur neşriyatı ile başlayan hizmet hayatı devam etmektedir.

"Sene 1947... Ortaokul son sınıfındayım. Memleketimizin dıŒar olduğu, karanlık devirlerin son yıllarını yaşamaktayız. Karanlık devir, zulmet devri... Zira çok iyi hatırlıyorum, köylünün elbirliği ederek tutmuŒ olduğu köy imamından, din dersleri almak için bütün köy çocukları camiye gidiyoruz. Din dersleri denince, Kur'ân okumak, namaz hallerini öğrenmek, îman şartalarını bellemekten ibaret...

"Fitraten dindar olan Türk milletinin ruhunda cahil bile olsa Kur'ân'a karşı olan saygı ve bağlılık sonsuzdur. Bu duygunun icabı olarak din derslerinin çocuklara öğretilmesinde azamî gayreti göstermektedirler.

"Öteden beri dine olan baskının devamı olan Türkçe ezan ve kametin hâlâ hükümrân olduğu o zamanlar elinde çantasıyla köye gelen tahsildarlardan nasıl korktuğumuzu ve elimizdeki amme cüzünü ve Kur'ân-ı Kerim'i nasıl sakladığımızı hiç unutamıyorum. Hattâ bir defasında korkudan, evimizin altındaki hayvan yemliği içine girdiğimi çok iyi hatırlıyorum.

"Zaten üç ay yetecek kadar yiyeceğini temin edebilen köylünün ödeyebileceği meteliği de bulunmazdı ki...

"Fakat ne olursa olsun tahsildarın aldığı emir, demiri kesmekte, zavallı köylünün paslı tenceresini ve bakır kaplarını haczeder (!) ve köylü gözyaşını içine döker...

"Bununla kalsa razıdır belki! Civar köylerin kaç hayvanı olduğunu tespit için memurlar geldiği duyulunca, köylüler geceyarısı sicim gibi yağmur altında hayvanlarının bir kısmını dağa kaçırmakta ve birkaç geceyi dağlarda geçirmektedir. Ta ki birkaç hayvanı, vergiye dahil olmasın.

"Elhasıl, çileli devirlerin çocukları olarak biz de okula devam ediyoruz.

"YemyeŒil Karadeniz Œeridinin mavi ile birleŒtiĐi sahil kesiminde o zamanlar çay ziraatı olmadığı için erkeklerin yüzde sekseni gurbete çıkar, kazandığı üç-beŒ kuruŒla ailesinin nafakasını temin ederdi.

Remzi Efendi ile Halil Dayı

"Bu cümleden olarak, bizim akrabalarımızdan Remzi Efendi ile Halil Dayı da, mezkûr gurbetin daimî müşterileri idiler.

"Kızılırmak'ın denize dökülen kısmında balıkçılıkla meŒgul oluyorlardı. 1948 gurbet dönüşlerinde kendilerinde bambaŒka

bir değişme olmuştu. Bütün köylü -hattâ-, civar köyler -bu iki zattan bahsetmeye başlamışlardı. O zamana kadar dine lâkayd kalan bu iki şahıs nasıl oldu da birden bire değişivermişlerdi.

“Sonradan öğrendik ki, bir tarikata intisap etmişler. Bütün günahlarına tevbe ederek kazaya kalan namazlarını eda ederek ellerinden geldiği kadar takva ile hareket etmeye başlamışlardı.

“Balık avlama mevsimi gelince yine gurbete açıldılar. Mekânları yine Kızılırmak’ın bulanık olarak denize dökülen kısmı ve balıkçı barakaları... Bu sefer diğer arkadaşları, onlara bir başka gözle bakmakta; kimisi gıpta ile, kimisi alaylı... Fakat onlar aradıklarını bulmanın sevinci içinde daima Hakkı zikretmekte, her işlerin Besmele ile yapmaktadırlar. Huzur içindeler. O sene de balıkçılık mevsimi bitince avdet etmek üzere Bafra’ya gelirler. Bafra’da Hacı İhsan Bey, Muammer Efendi ve daha birkaç zatla tanışılar. Sohbet esnasında Muammer Efendi bunlara Afyon taraflarında Bediüzzaman isminde bir büyük zatın bulunduğunu, birçok eserleri olduğunu, hükümet onun nüfuzundan korktuğu için, daimî tarassutta bulundurduğu vesair bazı malûmatlar vererek, nazar-ı dikkatlerini Bediüzzaman Said Nursî ismine çekiyorlar ve kendilerine bir-iki küçük kitap veriyor.

“Remzi Efendi ile Halil Dayı bu heyecanla köye geliyorlar... Bazı tasavvufî meselelerle birlikte, Bafra’da Muammer Efendi ile aralarında geçen muhavereyi bizlere naklediyorlar. İşte ilk olarak Bediüzzaman ismini 1949 yılında (Allah rahmet eylesin) bizim Remzi Efendiden duydum. Remzi Efendi çok kısa zamanda hakikata ulaşmış, Risalelerin hepsini daha okumadan Bediüzzaman’ın çok yüksek bir zat olduğuna kanaat getirmişti. Okumaya çok meraklı olan Remzi Efendi Nur Risalelerini getirmek istiyor, fakat bir türlü elli, yüz lira bulup sipariş edemiyor. Remzi Efendinin akrabalarından Hakkı Usta diye bir zat var. Bu zat gemi inşaat ustasıdır. Bir gün bir teknenin motor kısmını monte ederken ‘Arkadaşlar’ diyor. ‘Bizim Remzi Efendinin bildiği yüksek, âlim bir zat var. onun çok güzel kitapları varmış. Birkaç kuruş verin de o zatın kitaplarından getirtelim, bizim de istifademiz olur.’ Bu söz üzerine 33 lira kadar bir para toplarlar. O zamana kadar, başı pek ender secdeye değen Kadir Usta da buna iştirak eder. Biraz da kendileri ilâve ederek, kitapları sipariş ederler. Aradan onbeş-yirmi gün geçince ayakkabıcılıkla iştigal eden Sefer Usta, bir akşam üstü bir torba kitapla köye gelir.

“Merak ve heyecanla torbayı açınca büyük büyük bazı eskimez yazılı kitaplar çıktı. Hemen karıştırdılar. Oradan buradan okumaya başladılar. Birisi Beşinci Şua diye bir bahis bulmuştu. Tam aradığı yer burası idi. Remzi Efendi gönlünün istediğini elde etmiş, duası kabul olmuş Risale-i Nur’lara kavuşmuştu.

“Bunların heyecanı yavaş yavaş bana da tesir etmeye başlamıştı. Fakat eskimez yazıyı okuyamadığım için ancak onları dinlemekle iktifa ediyordum.

“Akşamları Hakkı Ustanın evine giderek:

“Ne olur Hakkı Amca, biraz oku da dinleyelim. Biz de istifade edelim’ diyordum. Ama o, sabahtan beri çalışmanın yorgunluğu ile hemen uyuklamaya başlıyordu. Köyde yapılacak başka işim de yoktu. Ne yapıp yapmalı, mutlaka bu yazıyı okumasını öğrenmeliydim.

“Ahdettim, cehdettim, belki inanılmaz, ama yirmi gün içinde eskimez yazılı kitapları okumaya başladım. Azmin elinen hiçbir şeyin kurtulmadığının canlı bir örneği bu...

“Gerçi ilk zamanlar bu Risaleleri tam anlayamıyordum. Fakat içimde bu kitapların, bu zamanın insanlarına en faydalı kitaplar olduğuna dair bir his vardı.

“Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerine sonsuz bir saygı ve hürmetle bağlanmışım.

“Fitrî olarak, içimdeki bir hissin sevkiyle okuldaki arkadaşlarımdan yine yakın olanlara Bediüzzaman’ı ve Risale-i Nur’u anlatmaya başlamışım.

“Hattâ İhlâs Risaleleri’ni yeni yazı ile deftere yazdım. Okumaları ve istifadeleri için arkadaşlarıma verdim.

“Bir gün bizim Remzi Efendi, Hakkı Ustaya diyor ki:

“Hakkı Usta, on lira ver. Sözler Mecmuasını ismarlayalım.’ Hakkı Usta aldırış etmez. Bu istek birkaç kere tekrarlanır. Yine vermeyince bir gece Hakkı Usta bir rüya görür. Şöyle anlatır rüyasını:

“Gece yatsı namazını kılıp yattım. Rüyamda bir tayyare beni aramaya başlamış. Evim kara yemiş ağaçlarının içinde olduğu için yukarıdan kolay kolay görülmüyor. Fakat tayyare mütemadiyen alçalarak uçuyor. Ha bomba attı ha atacak, derken benim kalbimde çatlarcasına atıyor. Bu esnada uyandım. Korkunun dehşetinden bir daha uyuyamadım. Sabah erkenden Remzi Efendiye gidip ‘Al kardeşim şu on lirani, bu akşam az kalsın beni öldüreceklerdi.’ Bunun üzerine Remzi Efendi, Sözler mecmuasını sipariş verir.

“Bu seferki siparişte teksir edilmiş bir kısım yeni yazı Risaleler de gelir. Bunlardan bir tanesinde, muallim Mustafa Sungur’un müdafaası ve Üniversite Nur Talebelerinin Adliye Vekiline yazdıkları bir dilekçe vardı.

“Gelen Risaleleri, hususiyle Mustafa Sungur’un merdane ve cesurane müdafaasını okuya okuya ezberlemiştim. Köylerde ve kazalarda kahvelerde bana okutturlardı. Halis bir niyetle yazıldığı belliydi. Bazıları böyle bir devirde böyle bir müdafaanın nasıl yazılabildiğini merakla, takdirle dinliyordu. Ben de zevkle, bıkmadan okuyordum.

“Her tarafta bizlerden bahsedilmeye başlandı. Hattâ Kadir

Usta kısa zamanda öyle hale geldi ki, Risale-i Nur’un hakikatlerini dünyaya ilân etmek için harekete geçmiş gibiydi. Köylerde, kahvelerde artık, hep Nurlardan, Nurculardan konuşmaya başlamıştı.

“Risale-i Nur hareketinin müessiriyeti dalga dalga yayılmaya başladı. Bafra, İnebolu ve İstanbul’daki Nur Talebeleriyle mektuplaşmaya başladık. Bu arada Üstad’ın bazı lâhika mektupları da geliyordu, sevinçle okuyorduk.

“Ortaokulu bitirdikten sonra, bir yıl okumaya ara verdim. O zaman amcam Yusuf Birinci bir motorda çalışıyordu. Samsun’dan mal getireceklerdi. Beni götürmelerini rica ederek Samsun’a gittim.

Samsun mahkemesi

“O günlerde Mustafa Sungur Ağabey’in Samsun Ağır Ceza Mahkemesinde muhakemesi vardı. Samsun’da çıkan Büyük Cihad gazetesinde ‘En Büyük İsbat’ başlığı altında yazdığı yazıdan dolayı muhakeme olacaktı. Bafra’daki Muammer Efendi ile mahkemeye gittik.

“Birkaç tane başka davalar gördükten sonra, mübaşir ‘Mustafa Sungur!’ diye çağırdı.

“Jandarmalar tarafından kelepçeleri çözülen Mustafa Sungur’u ilk olarak mâsum yüzüyle maznun sandalyesinde gördüm.

“Hak ve hakikatı duyurmak, insanlığa gerçek saadeti sunmak için kendi hürriyetini kelepçeye vuran, büyük ruhlu Sungur’u işte o zaman tanımak şerefine erdim. Mahkeme müddetince hep ona baktım, hep onu süzdüm, bir başka dava sebebiyle müdafaasını ezberlediğim Sungur, bu Sungur’du. Mahkeme reisinin:

“Bedüzzaman Said Nursî senin neyindir?’ sorusuna karşılık:

“Üstadım, hocamdır!’ cevabından başka mahkeme safahatından hiç bir şey aklımda yok... Ancak onun o andaki nuranî halinin ve davasına olan sadakatının bende akisleri var. Ve kollarına tekrar kelepçe takılarak hapishaneye giderken mütebessim çehresi gözlerimin önünde...

“Ertesi gün bir fırsatını bulup, hapishaneye ziyarete gittim. Hiç bir şikâyetinde bulunmadı. Hapishanede Risaleleri okutmadıkları için bana bir tane ‘El-Munkuzu Mineddalâl kitabını getir. Boş zamanlarımda mütalâa edeyim’ dedi.

“İstedığı kitabı alıp getirdim. Hapishanenin parmaklıkları arasından selâmlaşarak ayrıldık.

“Bu görüşmeler beni bir kat daha Risale-i Nur’un hakkaniyetine ve kudsî davanın hizmetlerine bağladı.

“O halet-i ruhiye ile memleketime döndüm ve arkadaşlara Samsun seyahatimi anlattım.

“İstanbul’a gelişim”

“Sene 1952... İki arkadaş, yatılı bir okula girmek için İstanbul’a geldik. Nihayet Deniz Astsubay Okuluna girmek için lüzumlu evraklarımızı tamamladık, muayenelerimiz bitti. Neticede bana dediler ki:

“Senin tansiyonun biraz yüksek, bunun için sen okula giremeyeceksin’ ve ben okula giremedim. ‘Tevekkeltü Alâllah’ deyip neticeyi beklemeye başladım. Bir müddet yakın akrabalarımın yanında kaldıktan sonra bir otelde kâtiplik yapmaya başladım.

İstanbul’daki mahkeme

“O günlerde Hür Adam Gazetesinde bir haber gördüm.

“Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin yarın mahkemesi var’ diyordu. Dizlerimde mecâl kalmamıştı. Heyecandan titredim. Birkaç yıldan beri nurlu kitaplarını okuduğum büyük ve eşsiz Üstadı görmek nasip olacaktı. Muhakeme olacak yeri öğrendim ve erken saatlerde mahkeme koridorunda beklemeye başladım. Kısa zaman içinde koridor tamamen doldu. Mahkeme saati yaklaşınca o kadar izdiham oldu ki, aşağıdaki caddeden tramvaylar geçemez oldular, otobüsler yollarını değiştirdiler. (O zamanki Adliye, şimdiki Büyük Postahanenin üst katı idi). Halk, Adliyenin karşısındaki evleri ve hanları doldurmuş muazzam kalabalığa temaşa ediyordu. Mahkeme saati yaklaştı ve aziz Üstad, hasretini her an bütün duygularıyla hissettiğim büyük insan, tarihî şahsiyeti ve kıyafetiyle koridorun başında göründü. Telaşsız ve fütursuz, vakur adımlarla dim dik yürüyerek binlerce kendisini karşılayanları iki eliyle selâmlayarak mahkeme kapısına kadar geldi. Yanında üniversitede okuyan sadık talebeleri vardı. Mahkeme kapısı açılınca kendimi içerde buldum. Yüç kişilik yere binlerce kişi girmek istiyordu. Mahkeme reisi bu izdiham karşısında mahkemenin cereyan edemeyeceğini, salonun boşaltılmasını rica etti. Fakat hiç kimse istifini bozmadı. Birkaç dakika sükûttan sonra Üstadın dönüp taleberine bir bakması kâfi geldi ve kalabalık bir anda dışarıya çıktı. Fakat yine biz mahkemeyi içerde ayakta dinledik.

Akşehir Palas’ta

“Üstadın Akşehir Palas’ta kaldığını öğrenince ertesi günü hemen otele gittim. Görüşmek istedim. Mahcubiyetimden ve heyecanımdan ısrar edemiyordum. Yanında kalan ve hizmet eden Üniversiteli Nur Talebelerine gıpta ediyordum. Ne olurdu ben de onların yanında bulunaydım, diye coşar bir arzu ile istiyordum. Kaç kere Akşehir Palas Oteline gittimse de orada görüşmek nasip olmadı.

“Yine bir defasında görüşmek için gittiğimde o zaman hizmetinde bulunan Üniversiteli Muhsin Alev dedi ki: Üstad yarın karşımızdaki küçük camide Cuma namazına gidecek, sen de gel oraya, görürsün.’ Gittim. Üstad arka tarafta müezzin mahfelinde namaza durdu. Ayaklarındaki çorapları çıkarmıştı. Çok dikkatli bakıyordum. Her selâmdan sonra dişlerini misvaklıyordu. Namaz bitti. ‘Sübhânallah, Elhamdülillah, Allahüekber...’ Sonra herkes dua etmeye başladı. Ben baktım Üstada. Tesbihatı bitirmediğinden bir eliyle tesbih çekiyor, diğeri elini kaldırmış, umumî duaya amin diyordu. Namazdan sonra görüşmek yine nasip olmadı. Bu arada Abdülmuhsin Alev’in kaldığı Süleymaniye’deki evine gitmeye başladım. Yavaş yavaş orada Risaleleri daha fazla okuyabiliyordum. Hem de oraya gelenlerle beraber okuyorduk.

“Bir gün Abdülmuhsin, benim bulunduğum otele gelerek ‘Filan gazetede bir haber var. onu Üstad görmek istiyor, tanıdığın bir bayi varsa, para vermeden emaneten o gazeteyi al, sonra iade edersin? dedi. Ben de gittim, aldım, sonra bayiye geri verdim.

“Yine bir başka gün Abdülmuhsin yanıma gelerek ‘Üstada sormak istediğın, yazılmasını arzu ettiğın bir sualin var mı? Üstad soruyor. Sualin varsa söyleyelim’ dedi. Hiç unutmam. Demiştim ki: ‘Namazın ta’dil-i erkânına dair bir kitap yazsa iyi olur.’ Gülümsüyordu. Gitti. Ve ondan birkaç gün sonra bir bavulla bana gelerek, ‘Bunlar senin yanında biraz kalsın. Üstad Hazretleri Akşehir Palas’tan çıkıyor. Fatih’teki Reşadiye Oteline gidecek. Bunları bir müddet sonra alacağız’ dedi. Üstadın eşyaları imiş. Bir müddet sonra aldılar. Ve Üstad Akşehir Palastan Reşadiye Oteline gitti.

“Üstadı ilk ziyaretim”

“Artık sabrım tükenmişti. Ne yapıp yapıp Üstadı görecektim. Aradan birkaç gün geçtikten sonra Fatih’e gittim. Reşadiye Otelini buldum. ‘Falan odada kalıyor’ dediler. Çıktım. Beni Abdullah Yeğin Ağabey karşıladı. Ve Üstadın hizmetinde bulunanların kaldıkları odaya götürdü. Üstad kendi odasından bir ara abdest almak için çıkınca tekrar odasına giderken beni gördü. ‘Bu kimdir?’ diye sormuş olacak ki, biraz sonra beni çağırdılar, gittim. Titreyerek, çekinerek, ürkerek Üstadın odasına gittim. Elini öpmek için yaklaşırken bana işaret ederek ‘otur’ dedi, oturdum. O esnada Hz.Üstad, Türk Milliyetçiler Derneği tarafından Süleymaniye Camiinde okutulmakta olan Mevlid-i Şerifi küçük el radyosundan dinliyorlardı.

“Mevlid yayını bitince kalktım ve büyük Üstadın elini öptüm. Hz. Üstad da alnımdan öperek nereli olduğumu ve ne yaptığımı sorunca dilim tutulmuştu. Orada beni tanıyanlar cevap verdiler. Risale-i Nuru okuduğumu, elimden geldiği kadar hizmet ettiğimi söylediler. Hz. Üstad bana dönerek:

“Seni, hem Zübeyir, hem Bayram, hem Ceylân, hem Hüsnü, hem Tahirî, hem de Abdülmuhsin gibi kabul ettim. Risale-i Nur’a hizmet eyle’ dedi.

“Kendime geldiğim zaman, o mübarek zatın sıcacık eli hâlâ şakaklarımdaydı. Ruhumla birlikte bir anda bütun duygularımın yıkandığını hissettim. İkinci namazını oradaki arkadaşlarla kıldıktan sonra otelden ayrıldım. Bütün vücudumda bir hafiflik, bir rahatlık hissediyordum. Büyük Üstadın elini öpüp, onun mübarek duasına nail olmanın huzuru ve saadeti gönlümde bambaşka ufuklar açmıştı. Hele bana iltifat ederek bizzat kendine hizmet eden has talebeleri arasına dahil etmesinin sevinci içimi daha bir başka yakmakta idi. Tarifi imkânsız bir saadete kavuştuğumu hissediyordum.

“Kendimi Nurlara vermeliyim”

“Artık bundan sonra ben de kendimi Nurlara vermeliydim. Bu hayatımı Nur’un inkişâf ve tealisi uğruna vekfetmeli, feda etmeliydim. Nasip, kısmet bu. Cenab-ı Hakkın takdiri bu. Nereden, ne için İstanbul’a geldim? Nasıl, ne biçim hâdise ile karşılaştım. Elbette ‘kader söylese ihtiyar-i cüz’î susar, iktidar-ı beşer konuşmaz.’ Bizim de ihtiyar-ı cüz’îmiz sustu. Ve iktidarımız elimizde olmayan bir istikamete itildi. Ve Nur’un, Nur cemaatinin, halis-muhlis mü’minler topluluğunun müşfik kucaklarına düştüm. Merhamet dağıtan sinelerine rabt oldum. Memleketin ücra bir köşesinde gerçekten ihtiyarımız harici kararınca kararınca birkaç seneden beri yapmakta olduğumuz, daha doğrusu istihdan edildiğimiz kudsî hizmetin, cihanşümûl îman davasının nurlu menbaini bulmuş, Allah’ın inayetiyle kafele-i Nur’a dahil olmuştum. Sevencim hudutsuzdu. Ehemmiyetsiz bir sebepten dolayı demek ki hıfz-ı İlâhî bizim gibi bir âcizi büyük Üstadın hizmetinde istihdam edecek bir kemter olarak kabul buyurmuş ki, böyle bir saadete nail oluvermiştim.

“Halis niyetin kabule karın bir dua olduğunu Risale-i Nur’da okumuştum. Daha ilk Risale-i Nur’u Üniversite Nur Talebelerini duyup onların hizmetlerinden bahsedilirken kalbimden geçirmiştim ki, ne olurdu ben de aralarında olsaydım. Nasıl onlar Üstada ve Risale-i Nur’a hizmet ediyorlarsa ben de onlara hizmet edeydim. Cenab-ı Hak bu niyetimin kabûlünü Hz. Üstadı bilfiil ziyaret etmek suretiyle gösterdi. Hadsiz hududsuz hamdü senâlar...

Fatih’te Cuma namazı

“Üstad Hazretlerini ziyaretimden kaç gün geçtiğini bilemiyorum. Bir gün dediler ki: ‘Yarınki Cuma namazını Üstad Fatih Camiinde kılacak.’ Namaz vakti camiye gittim. Daha evvel tanıdığım birkaç arkadaş da orada idiler. Osman Köroğlu ismindeki bir arkadaş hemen orda bulunduğu seyyar bir fotoğrafçıya tembihleyerek Üstad Hazretleri camiden çıkarken fotoğrafını çekmesini söylemişti. Hz. Üstad ezan okunurken camiye geldi. Namazı müezzin mahfelinde kıldıktan sonra, Nur Talebeleriyle birlikte dışarı çıktık. Üstad bizim beş metre kadar önümüzde gidiyordu. Tam Fatih türbesine girilen kapının önüne gelince durdu. Kabristana yarım dönük vaziyette ellerini açıp Fatih veya dua okumaya başladığı zaman fotoğrafçı hemen birkaç resim çekti (*) Hz. Üstad ses çıkarmadı. Hep beraber Reşadiye Oteline kadar yürüdük. onlar yukarı çıktılar. Biz de yerlerimize gittik.

“İkinci defa Üstadımızı görmüş olmak bana dünyalar verilse değişmeyeceğim bir sevinç verdi. Artık sık sık

Süleymaniye'deki 50 numaralı eve gidiyor ve oradaki Nur Taleberinden hizmetin usûl ve metodlarını öğreniyordum. Baktım olacak gibi değil. Otelde çalışırken biriktirdiğim bir miktar param vardı. 'Tevekkeltü Allah, bu bitinceye kadar Allah Kerim'dir' dedim ve otelden ayrılarak ben de onların yanında kalmaya başladım. Her hallerini dikkatle takip ediyordum.

Sabah dersleri

"Sabah namazını evde kılıp çıkıyor, sabah derslerine Aksaray ve Saraçhanebaşı'ndaki parka münavebeli gidiyorduk. (Aksaray ve Saraçhanebaşı'nın şekli o zaman başkaydı.) Sabahın erken saati olduğu için etraf sessizdi. Oralarda bir-iki saat Risale-i Nur'dan okur ve tefekkür ederdik. Ara-sıra bazı kimseler de derslerimize iştirak ederlerdi.

"Yine bir gün Aksaray parkında Risale-i Nur'dan haşre dair bir bahis okunmaktaydı. Bir genç karşı kanepeye oturmuş bizi dinliyordu. Her meseleyi olduğu gibi, haşir meselesini de iki kere dinliyordu. Her meseleyi olduğu gibi, haşir meselesini de iki kere iki dört eder derecesinde isbat eden Risale-i Nur'un muknî ve müdellel izahlarına o genç hayran kalmış, bilhassa 'İncir ağacı kendisi çamur yer, yavrusu hükmündeki meyvelerine süt içerir' mealindeki cümle çok hoşuna gitmiş. Bundan sonra derslerimize devamlı gelmeye başladı. Artık yavaş yavaş arkadaşlara ısındım. Beraber hizmete devam ettik. Bir gün Abdülmuhsin 'Arkadaşlar! Üstad bir yerde diyor ki: 'Ben dünya yükümü bir elimle kaldırılabirim' (elindeki büyükçe bir bohçayı göstererek), 'İşte Üstadın dünyadaki malı mülkü, hepsi bu kadar' dedi.

"Memlekete döndüm"

"Hz. Üstad, İstanbul'dan Emirdağ'a gitti. ben de altı ay kadar İstanbul'a hizmette bulunduktan sonra askerlik yoklaması için memlekete gittim. Yanımda merhum Eşref Edip'in bastığı küçük Tarihçe-i Hayat'tan bir miktar götürmüştüm.

"Bizim Kadir Amca Risale-i Nur'un hakikatlarını herkese anlatmak istiyor, kendisinin eline daha evvel geçmediği için hayıflanıyordu. Müftülere, hocalara, kahvlere gider, daima Üstad Bediüzzaman'dan, onun büyük hizmetlerinden bahseder ve anlatırdı. Bu hal bazı münafıkların ve din düşmanlarının hoşuna gitmez, çeşitli bahaneler ararlardı. 'Ata et, arslana ot atılmayacağını' yani her mevzuun herkese anlatılmasının mahzurlu olacağını tam kestiremeyen Kadir Amca, halis bir niyetle ve insanları irşad etmek kasdiyle gece gündüz demeden anlatıyordu. onun bu vaziyeti gizli din düşmanlarının şikâyetine mucib oldu. Defalarca şikâyet edildi. Savcılık harekete geçmeyince, bu kere, 'Gizli bomba imal ediyor' yalan ihbarlarıyla savcılık arama kararı çıkartarak Kadir Amcanın atölyesini ve evini arattırıyor. Neticede Risale-i Nur'dan birkaç parça ile dinî kitaplardan başka birşey bulunamıyordu. Aynı arama kararında benim ve Halil Santepe isimli -Bize ilk Risale-i Nur'u getirenlerden- zatın evinin aranacağını haber aldık. Ben aramaya gelenleri iskele dediğimiz yerde bekledim. Birkaç saat sonra geldiler, beni sordular.

"Arama kararı aldıklarını, binaenaleyh evimizi arayacaklarını söylediler. Eve doğru yürümeye başladık. Bulduğumuz yerden evimize yirmi dakikalık mesafe vardı. Aramaya gelenlerden biri ilçe jandarma komutanı, diğeri Sami isimli bir polis memuruydu. Yağmur hafiften yağıyor ve biz hızlı adımlarla bizim eve doğru gidiyoruz. Yanımızda onlardan başka bizim akrabalarımızdan bir çocuk var. ona mahallî lisanla, arka taraftaki yoldan çabuk bizim eve gitmesini, masada bulunan silâhı almasını, Risalelere dokunmamasını söyledim. O da öyle yapmış. Yolda giderken jandarma kumandanına gayet rahatlıkla niçin aramaya geldiklerini, suçumuzun ne olduğunu sordum, cevap vermedi. Polis memuru hayret ediyordu. Nasıl olur da konuşabilirdim? Bu cesareti nereden almıştım? Çünkü daha devr-i sabıkın zulüm ve işkence hırsları birtakım memurlarda henüz sona ermemiş ve bizim demokrasi içindeki hür düşüncelerimizi bir jandarma kumandanına söyleyebilmemizi cüret saymıştı.

"Eve gittik. Odaları aradılar. Buldukları birkaç Risale ile mektupları aldıktan sonra Halil Efendinin evini aradılar. Oradada birkaç Risale bulup gittiler. Ertesi günü savcılığa gitmemizi tembih ettiler.

"Savcılık durumu Rize Ağır Ceza Mahkemesine intikal ettirmiş. Ve Kadir Ustayı tevkif etmişlerdi. Bu hal bazı din düşmanlarının hoşuna gitmekle beraber, ehl-i îmanı incitmiş ve mahzun eylemişti. Ağır Ceza Mahkemesi ilk duruşmada Kadir Ustayı tevkif etmiş, ikinci duruşmada ise beraat ve müsadere edilen eserlerin sahiplerine iade edilmesi kararını vermişti. Bu mahkeme münâsebetiyle Risale-i Nur'lar halk arasında daha fazla duyulmaya başladı. Hattâ Kadir Usta, iade

edilen Risale torbasını sırtına alarak, bir bisiklete binip, kazada dükkân dükkân dolaşarak, 'Arkadaşlar! İşte devletin temel nizamlarını yıkmak için kullandığım âletler bu torbanın içindedir. Herkesin mâlûmu olsun' diyerek menfi zihniyet sahiplerini protesto etmişti.

Üstad beni İstanbul'a istiyor

"1953 senesi içinde Üstad Bediüzzaman tekrar İstanbul'a gelmiş bulunuyordu. Bir gün bir telgraf aldım. Telgrafta 'Üstad seni İstanbul'a istiyor, acele gel' deniyordu. Bu telgraftan birkaç gün önce Millî Eğitim Müdürlüğüne ortaokul mezunlarına öğretmenlik için ihtiyaç olduğu ilân edilmiş, ben de müracaat etmişim. Talebelere îman hakikatlarını anlatmak hissi galebe çaldığı için Aziz Üstadın davetine icabet etmeme hamakatını gösterdim. Hata ettim. Fakat kısa bir zaman sonra tokadını da yedim.

"Gerçi kısa sayılacak zamanda çocuklara çok şey öğrettim, örnek hareketler gösterdim. Hem dünyevî, hem uhrevî meseleleri birleştirerek akıl, kalb ve vicdanın nurlanmasını temine çalıştım. Fakat bütün bunlar Hz. Üstadın hizmeti yanında bir zerre bile olamayacağını sonradan öğrendim. Ama iş işten çoktan geçmişti.

Vazifeme son verildi

"Uzun kış gecelerinde akrabalarımızdan yanında kaldığım Ahmed Dayının evinde sohbet eder, Risalelerden okurduk. Vazifeye başladığım iki ay olmuştu. Bir Cumartesi okulu tatil edip, bazı talebelerle çarşıya iniyorduk. Kasabaya yaklaştığımızda jandarma ve polisle dolu bir jip önümüzden geçti. 'Kimbilir nerede vukuat olmuş da bunlar oraya gidiyorlar' dedik. Meğer vukuatı yapan bizmişiz. Bizim menzilimizi basmaya gidiyorlarmış. 'Sen misin büyük Üstadın davetine icabet etmeyen, kaderin adaletine bak da gör' dercesine ehl-i dünyanın tazyikiyle muvakkat vazifemize son verilmek istenildi. Nihayet valilik emriyle vazifemize son verildi.

"Hâdis şuydu: Diyarbakır Öğretmen Okulunda okuyan bir arkadaşta küçük Tarihçe-i Hayat'tan göndermişim. Orada arama yapmışlar. Arkadaş kitabı benden aldığını söylemiş ve adresimi vermiş. Bunun üzerine harekete geçilip, kaldığım evde birkaç Risale zabtederek, savcılığa çıkıp, bu kitapların yasak kitaplar olmadığını, hem yakında Rize Ağır Ceza Mahkemesinin iade ettiğini, binaenaleyh kitaplarının geri verilmesini istedim. Savcılık sorgu hâkimliğine intikal ettirdi. Sorgudan men-i muhakeme ile kitapları tekrar geri aldım. Tabii bunlar yukarıda bahsettiğim gibi basit sebeplerdir. Bence esas sebep Üstadın davetine icabet etmememdir.

Tekrar İstanbul'a

"Kısa bir tereddüt devresinden sonra 1953 Nisan veya Mayıs aylarında yine amcamın çalışmakta olduğu motorla İstanbul'a hareket ettik. 5-6 günlük yorucu bir deniz yolculuğundan sonra İstanbul'a geldik. Her zaman kalmakta olduğumuz Süleymaniye'deki eve gittim. Baktım ev yıkılmış. Komşular dediler ki: 'Ev sahibi bu evi yıkıp yeniden yaptırmıştı. Tam girecekleri sırada bir gece böyle yıkılıverdi.'

"Sonradan öğrendiğimize göre ev yıkılmasaymış, bir daha bizlere kira için orasını vermeyeceklermiş. Allah'ın hikmetine akıl ermez. Orası yeniden inşa haline gelince bizim arkadaşlar Aksaray tarafındaki bir handa bir oda kiralamışlar. Orada kalıyorlarmış. Bir tanıdıktan adresini alıp gittim. Hakikaten bir han odası. İmkânlar mahdud. Ben İstanbul'a geldiğim vakit, Hz. Üstad dönmüş, Abdülmuhsin de Almanya'ya gitmişti. Bir müddet bu handa kaldık. Daha sonra Ahmed Aytımur'un havluculuk yaptığı binanın bir köşesine yerleştik. Bu sırada Abdurrahman Tan isminde sâfi kalbli, merd yürekli, sobacılık yapmakla geçimini temin eden bir zat bizim bu vaziyetteki hal-i pür-melâlimize dayanamayarak Süleymaniye'de iki katlı bir ahşap ev satın almış. Bize verdi. Artık Risale-i Nur'a hizmeti buradan devam ettirmeye başladık. Aksaray ve Saraçhanebaşı'ndaki sabah derslerimize devam ediyor ve Risale-i Nur'dan âzamî istifadeye çalışıyorduk. Bu arada eski yazı imlâyı da doğru yazmaya tâlim ediyor ve bir kısım zamanımızı da ona sarfediyorduk.

"Aksaray parkında tanıştığımız Hakkı ismindeki genç sık sık görüşür, onunla beraber yazı yazar ve mütalâa ederdik. Babası -Allah rahmet eylesin- merd, cesur, ehl-i sehavet bir zattı. Hakkı'nın henüz devam ettiği yatılı okulu bitirmeden bizimle arkadaş olmasını pek istemiyordu. Her nasılsa bizim Şehzadebaşı Camiinde yazı öğrendiğimizi duymuş. Bir gün öğle namazına oraya gelmişti. Cemaat dağılınca etrafına bakmış, kimseler yok. O da gitmeye karar vermiş. O esnada bir

de müezzin yerine bakayım, demiş. Merdivenlerden çıkarken yüz yüze geldik. Ben hemen yanımızda bulunan İslâm yazısı Asâ-yı Mûsâ'yı göstererek: 'Ne iyi ettin de geldin, Allah senden razı olsun. Bak şurayı okuyup anlayamadık. Sen bize oku da izah et' deyince birden gevşeyiverdi. Asâ-yı Mûsâ'yı eline aldı. Birkaç satır okuduktan sonra 'Çalışın çocuklar. Malım mülküm size helâl olsun. Sizi affettim. Kafalarınızı birbirine vurmak için gelmiştim. Mâdemki böyle bir hakikat için çalışıyorsunuz, ben size yardımcı olacağım' diyerek sükûnetle ayrılmıştı.

"Ondan sonra Hakkı'nın bütün ailesi bize ve Nurlara dost oldular. Evleri ikinci medresemiz oldu.

Kirazlı Mescid Sokağında

"Kirazlı Mescid Sokağındaki daracık evde hizmetlerimizi yürütmeye devam ediyorduk. Bir taraftan Kur'ân'ın tefsiri olan Nur Risalelerini okuyor, diğer taraftan muhtaçlara ulaştırmak için teksirle ve İslâm yazısı ile çoğaltıyorduk. Öylesine huzur ve sürûrla dolu idik ki, tarifi imkânsız. Maddî imkânlarımız çok kıt olmasına rağmen, Risale-i Nur'un hizmetinden başka bir şeye bakmıyorduk. İçimizi doyuran, duygularımızı tatmin eden ruhânî ve mânevî hazla dopdolu idik. Adeta ihsan-ı İlâhî tarafından âciz, fakir ve zayıf omuzlarımıza büyük bir hizmetin yükü tevdi edilmiş gibiydi.

"Cenab-ı Hak, bize mütevekkilâne sabır ve sebat imkânı vermiş, gelecekte inkişâf edecek büyük davanın bir nevi bekçiliğini yapma görevini bizlere yüklemişti. Allah rızası için bu kudsî hizmeti elimizden geldiği kadar yapmaya karar vermiştik.

" 1954 Mart'ında askere gitmek üzere ayrıldım. Askerlik müddetince boş zamanlarımda birçok Risale yazdım. Büyük Sözler Mecmuasını tashih için Üstada gönderdim. Üstad Hazretleri tashih ettikten sonra arkasına dua yazarak geri gönderdi.

Askerden sonra

"Askerlikten sonra İstanbul'a geldim. Eski arkadaşlarımızla tekrar çalışmaya başladık. Bu arada Ankara'da Risale-i Nur'lar matbaada basılmaya başlamıştı. Allah rahmet eylesin, Ankara Hukuk Fakültesinde okuyan Atıf Ural, İstanbul'dan bir yardımcı istedi. Arkadaşlar beni gönderdiler. İlk olarak Sözler mecmuası tabediliyordu.

Risaleler tabediliyor

"O zamana kadar ancak el yazısı ve teksirle çoğaltılabilen Nur Risalelerinin 1957 senesinde resmen matbaalarda basılması büyük sevinçle karşılanmıştı. Her tarafta bayram havası vardı. Üstad Hazretleri bu Risalelerin basılmasına o kadar ehemmiyet veriyordu ki, çabuk tashih edilip, formaların basılması için Tahiri Ağabeyle Ceylân kardeşimizi de Ankara'ya göndermişti. Basılan formalar biraz geç kalınca mutlaka sordurur, merakla neticeyi beklerdi.

"Bir gün matbaacılar araya bir iş sokup, bizim baskı işimizi 15 gün kadar geri bırakmışlardı. Ceylân Ağabey bunu fırsat bilerek hemen Hz. Üstada bir mektup yazıp müsaade isteyerek, peder validesini ziyaret etmişti. Üstad Hazretlerinden gelen cevap, 'Nurların Ankara'da basıldığı bir zamanda medreseyi -uyuyarak dahi olsa- beklemek oradan ayrılmadan daha hayırlıdır' şeklinde idi.

"Yine bir başka gün Ulucanlar'da kaldığımız evin zili çalındı. Kapıyı ben açtım. Tanımadığımız bir zat selâm vererek içeri girdi. Atıf Ural, o esnada Risalelerin tashihiyle uğraşıyordu. Hiç başını kaldırmadan -sesinden anlamış olacak ki- 'Hoşgeldin ağabey' dedi. Ve tashihine devam etti. Kemal ismindeki bu kâmil zat, Atıf'a hiç gücenmeden onu tebrik ederek, vazifesine devam etmesini diledi ve ona dua ederek ayrıldı.

"Sözler Mecmuasının baskısı bitince o zaman DP Isparta Mebusu olan Nur Talebesi Dr. Tahsin Tola'nın nezareti altında bir kamyona yükleyip İstanbul'a cilt için gönderdik. Din düşmanlarının ihbarlarıyla, polis kitaplarımıza el koyar diye endişeleniyorduk. Dr. Tahsin Tola'nın dokunulmazlığı olduğu için, herhangi bir müdahaleye karşı kitaplar benim diyecek ve polisler teslim etmeyecekti. Bütün mesuliyeti üzerine alan kahraman doktorun ihlası ve Allah'ın inâyetiyle hiçbir hâdisle karşılaşmadan kemal-i rahatla kitapları İstanbul'a naklettik. Hâzâ min fadlı rabbi.

“Sözler Mecmuasından sonra Lem’alar ve Mektubat tab’edildi.

Ankara Medrese-i Yusufiyesinde

“Mektubat’ın son formları basılırken Nazilli’de bir hâdise olmuş, bunun üzerine gazeteler Nur Talebeleri aleyhinde yalan beyanlarda bulunup havayı bulandırmak istemişlerdi. Üstadımızın hizmetinde bulunanlar, gazetelerin bu yalan ve iftiralarını ortaya koyup hakikatı bildiren bir lâhika mektubu neşredip, Nur Talebelerine göndermişlerdi. Daha okunaklı olması ve daha fazla kimsenin istifade edebilmesi gayesiyle Mustafa Türkmenoğlu, bu lâhika mektubunu matbaada bastırmıştı. O esnada Mektubat’ı kamyona yüklemiş, İstanbul’a götürmek için hazırlıklarımızı tamamlamıştık. Türkmenoğlu ile ikimiz İstanbul’a hareket ettikten sonra matbu mektubu bahane ederek ‘Nurcular beyanname dağıttılar’ şeklinde gazeteler hücumla geçtiler. Ankara C. Savcılığı mektupta ismi bulunanların derhal gıyabî tevkifatını kesmiş, Türkmenoğlu ve benim tevkifim için de İstanbul emniyetine haber salmış. Ertesi günü âşına olduğumuz polisler bizi 1. Şubeye götürdüler. Bir gece misafir kaldıktan sonra trenle polis nezaretinde Ankara’ya gittik. Gıyabî tevkif, vicâhiye çevrilerek Ankara merkez hapishanesine gönderildik. Bizden evvel Zübeyir Gündüzalp, Ceylân Sungur, Ahmed Kalgay Ural ve Tahirî Mutlu ağabeyler orada idiler. Kaderde tayin edilen rızığımızı orada yemek varmış. Ürpermeden, çekinmeden ve aslâ fütur getirilmeden Medrese-i Yusufiye’ye alıştık. Mahpuslar bizlere azamî hürmet ediyorlardı. Biz de onlara nasihat ediyor, Risalelerden okuyorduk.

“Dr. Tahsin Tola, İstanbul Barosu avukatlarından Av. Bekir Berk’e bizim davamızı almasını rica etmiş, o da memnuniyetle kabul ederek vekâletname tanzim edilmek üzere ziyaretimize geldi. Vekâletname tanzim edildi. Bize ilk sorusu şöyle olmuştu:

“Arkadaşlar! Biz sizlerin bir an önce hapisten çıkmanız için mi çalışalım; yoksa inandığınız dava için mi müdafaa yapalım?” Biz hep beraber, ‘Bizler burada on sene yatsak razıyız. Siz Risale-i Nur’daki ulvî davanın müdafaasına çalışınız’ dedik. Bu şekildeki cevabımız genç avukatın ruhunda şimşekler çaktırdı. Umumiyetle bütün avukatlar müvekkilleriyle ‘Aman avukat bey! Beni bu hapishaneden çıkar da ne olursa olsun’ şeklinde muhatap olduklarından, bizim o şekildeki cevabımız karşısında takdir duygularını ifade etti. Ve bize bu ruhu nakşeden kuvvetin menbaini, Risale-i Nur’u okuma ihtiyacı duyarak Nur Külliyyatını kısa zamanda mütalaa etmişti. Artık müdafaa kolaydı.

“Maznun sandalyesinde oturan masum insanların tek suçu iman hakikatlarına susamış bir milletin mânevî yardımlarına koşmaları, vatan, millet din sevgisinin kalblere nakşedilmesi için Risale-i Nur’larla hizmet etmeleri, her türlü şer kuvvet ve materyalist zihniyetle Allah rızası için mücadeleleri idi.

“Müdafaa bu çerçeveler mucibince hazırlanadursun savcılık makamı da iddianamesini tanzim etmiş, şahsî nüfuz ve menfaat temini gayesi ile propaganda yaptığımızı ileri sürerek tecziyemizi istemişti. En ufak bir telaşımız yoktu. Bütün düşüncemiz Risale-i Nur’u en güzel şekilde müdafaa edebilmektir, onun hakikatlarını mahkeme heyetine ve dinleyicilere duyurabilmektir.

“Nitekim öyle de oldu. Bütün maznunların müdafaalarının mihrak noktasını, Risale-i Nur’un hakikatlarını beyan, Muhterem Üstadın gaye ve maksadını izah ve onun yüksek şahsiyetini bir nebze olsun dile getirmek teşkil ediyordu.

Son müdafaa celsesi

“Son müdafaa celsesi... Çok kalabalık bir dinleyici ve Risale-i Nur’un hakikatlerinden mülhem hazırlanan müdafaası ile genç avukatımız Bekir Berk, müdafî mevkiinde. Kendisine has üslûbuyla hey’et-i hâkimeye; otuz yıllık baskı, terör, zulüm ve işkence ile din-i İslâm’a vurulan ve fakat vurdukça geri tepen alçakça silâhların muhasebesini yapmakta, karanlık devirlerin milletçe çekilen ızdıraplarını dile getirmektedir. Ve nihayet Üstad Bediüzzaman’ın iman ve Kur’ân’a hizmet eden bu vatanın en sadık ber evlâdı olduğu, Risale-i Nur’un millet ve gençliğin mâneviyatını kurtaran eser külliyyatı olup, herkesin ona muhtaç bulunduğunu belirterek ondan istifade edilmesi gereğini müdafaalarında uzun uzun izah etti. İttifakla beraatimize karar verilen mahkemede her maznun kendine ait ithamları cevaplandırarak birer müdafaa hazırlamıştı. (*)

Mahkeme sonra

“Mahkeme safahatı, itham ve iddialara verilen cevap ve yapılan müdafaalar sayesinde büyük çapta Risale-i Nur’un müsbet manâda îlânâtına vesile olmuştu. Demek kader-i İlâhî’nin bir cilvesi idi ki, basit bir sebepten meydana gelen bu hapis musibeti, inâyet-i Hakla rahmete çevrilmiş ve hakikat-i Nuriye’nin mânevî fütuhâtı dalga dalga memleket afakında yayılmıştı.

“Biz hapiste iken Fırıncı Ağabey (Mehmed Nuri Güleç) Üstad Hazretlerinin ziyaretlerine gittiğinde Üstad, ‘Kardeşim ehli-dalâlet Demokrat Hükümetle aramızı açmak istiyor. Şimdi bana da gelseler hiç itiraz etmeden bağlamaları için kollarımı uzatacağım. Merak etmeyiniz taarruz ondan bire indi’ dediklerini bize nakletti.

“Hazret-i Üstadın bu beyandan maksadı; millet ekseriyetinin toplanarak meydana getirdiği Demokrat Hükümeti muhafaza etmek suretiyle din düşmanlarına fırsat vermemek ve Nur Talebelerinin hükümetine aleyhine geçmelerine mani olmak ve ikaz etmekte.

“Vatan, millet, din hesabına Kur’ân hakikatlerini neşretmek suretiyle asrımız insanlarının maddî-mânevî huzur ve saadetini temin etmekten ve iman-ı tahkikîyi kalb ve gönüllere nakşetmekten başka gaye takip etmeyen Nur Talebeleri, hiç bir zaman tahriklere kapılmamışlar, her zaman olduğu gibi o zaman da itidal ve temkinle hareket ederek müfterilerin plânlarını akîm bırakmışlardı.

Annemi ziyaret ettim

“Mahkememiz beraatle neticelenip dâvâ sona erdikten sonra, dört senedir gidemediğim şimdi merhum validemin ziyaretine gittim. Okumuş olmamasına rağmen Allah’a olan kuvvetli îman ve teslimiyetle dop dolu buldum. Her gittiğimde söylediği gibi, yine tekrar sordu:

“Ne zaman döneceksin?’ ‘Ona göre, o gece evde kalmadan Allah’a ismarladık deyip gidebilirdim.)

“Kaç gün kalabileceksin demezdi rahmetli anam... Şefkatini, sevgisini hep gizli tutar, göz yaşlarını hep içine akıttırdı.

“Ne yapalım evlâdım, işlerin, güçlerin fazla, seni bekleyen hizmetlerin var. Âhirette inşallah beraber oluruz’ diye kendini avuturdu. Komşular onun bu haline hayret eder, ‘Bir tek oğlun var, niye salıveriyorsun, biraz yanında kalsın ya!’ diye sitem ederlerdi. O ise hiç oralı olmaz, mütevekkilâne, sabûrâne kaderin çizdiği istikamete boyun eğdi. Senenin hemen her günü oruç tutar, hiç kimseyi asla incitmezdi. Köylü ona melek gibi bir insan nazariyle bakardı. Mahallî tabirle, ‘Cennet böceğidir bu kadın’ diyorlardı. Yemeğini yemeyen kimse yoktu köyde. Öylesine masumdu. Allah rızası için yapamayacağı fedakârlık yoktu.

“Annem yetmiş-yetmiş beş yaşlarındaydı. Kendi yaşını kendisinde bilmezdi pek, Cihan Harbinden tutardı hesabını, ‘Seferberlikte yeni yetme kızdım’ diyerek, yaşını bulmaya çalışırdı.

“Tahsil görmemişti. Yalnız Kur’ân okumasını bilirdi. Tarla işlerinden fırsat buldukça koyun postundan seccadesine çömelir, bir dervişin ahenkli yalpasıyla sağa-sola yalpalayarak Kur’ân’ını, evradını okurdu.

“Şeriatı getireceksiniz ha!”

“Anamdı. Başımı kucağına koyup beni büyüten anam... Çileli günlerin bütün ızdırabını yüreğine gömerek bana, kardeşlerime hep iyiyi, hep güzeli anlatan anam, Allah’ın varlığını, birliğini, yüceliğini yüreğinin inançlı köşesinden fıskıran kelimelerle körpe dimağımızı yoğurmaya çalışan anam. Ben Ankara hapishanesinde iken anam da ‘Devletin temel nizamlarını dinî inanç ve akidelere uydurmak maksadiyle propaganda yapmak’ suçundan yargılanıyordu. Oysa devleti de temel nizamlarını da bilmiyordu, propaganda kavramından habersiz bulunuyordu, ama savcı parmağını namlu gibi yüzüne uzatıp uzatıp çekiyor, sesindeki tehdit pürüzleri salonun grî duvarlarını sıvayarak. ‘Sen şeriatı getireceksin ha!...’ diye itham ediyordu.

“Anlamıyor, öyle tuzağa düşmüş serçenin ürkekliliğiyle bakıyordu anam. Mahkemeye ilk çıkışıya. Duruşunda bir azamet vardı herşeye rağmen. Bazılarını ürküntü dolu görünen bakışları savcıya meydan okur gözükmüş olacaktı. Hiddetine

hiddet, hücumuna hücum katarak ithamını tazeliyordu:

“Şeriat getireceksin ha!” Anamın yanında halam, onun yanında kızkardeşlerim vardı. Halam ellisini geçmiş, anam ise yetmişini sürüyor. Ve savcı bey durmadan, dinlemeden ithamlarını sıralıyordu:

“Şeriat getireceksiniz ha!..

“Ayin yapıyorsunuz ha!..

“Dini siyasete âlet ediyorsunuz ha!..

“Yaşlı mahkeme reisi tereddüdün engebeli boğumlarıyla boğuşuyordu. Belli ki dört köylü kadının temiz inançları onu da etkilemiş, siyasetin ne demek olduğunu bilmediklerinden emin, nasıl siyaset yapabileceklerini düşünmeye başlamıştı. O tereddüd içinde bir savcıya bakıyor, bir maznunlarda gözlerini dalgalandırıyor, oradan granit kadar sessiz dinleyen halkla bütünleşiyordu. İhtimal kafasının içinde buruk, acı ve hattâ biraz komik bir sual dönüp dolanmakta idi: ‘Şeriatı bunlar getirecek, vay canına!..